

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/159947,Uroczyste-odsloniecie-nagrobkow-polskich-bohaterow-na-cmentarzu-w-Newark-Wielka-.html>
28.02.2026, 00:47

Uroczyste odsłonięcie nagrobków polskich bohaterów na cmentarzu w Newark (Wielka Brytania)

19 lutego 2022 r. na cmentarzu polskich lotników w Newark odsłonięto nagrobki por. Adama Marcinkiewicza i chor. pilota Henryka Bolcewicza. W ten sposób oddano cześć i hołd polskim żołnierzom, którzy w czasie II wojny światowej stanęli do walki o wolność. Dotychczas obaj żołnierze spoczywali w nieoznakowanych grobach, lecz dzięki inicjatywie Piotra Hodyry z Listy Krzystka i Marcina Kunickiego z Polskich Miejsc w Wielkiej Brytanii, w oparciu o badania Shauna Noble'a (lokalny pasjonat polskiej historii) udało się ustalić miejsca ich pochówku, a następnie z szacunkiem pożegnać.

19.02.2022

Porucznik Adam Marcinkiewicz (1914–1994) był uczestnikiem kampanii wrześniowej 1939 r. i żołnierzem Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, dowodził plutonem moździerzy w kompanii broni wsparcia, 8 Batalionu Strzelców, 3 Brygady Strzelców, 1 Dywizji Pancernej pod dowództwem gen. Stanisława Maczka. 8 września 1944 r. czasie walk o belgijskie miasto Thielt był ciężko ranny (utrata dłoni). Za swoje zasługi został dwukrotnie odznaczony Krzyżem Walecznych oraz brytyjskim medalem Military Cross.

Chorąży pilot Henryk Bolcewicz (1919–2013) walczył w kampanii wrześniowej 1939 r. w składzie 53 eskadry obserwacyjnej. Po wkroczeniu Armii Czerwonej do Polski przedostał się do Francji, gdzie szkolił się w pilotażu bombowców. W czerwcu 1940 r. wstąpił do Polskich Sił Powietrznych w Wielkiej Brytanii. Od kwietnia 1941 r. walczył w szeregach 301 Dywizjonu Bombowego, wykonał ok. 20 lotów bojowych. Za swoje zasługi został odznaczony m.in. Srebrnym Krzyżem Orderu Virtuti Militarii, trzykrotnie Krzyżem Walecznych oraz Medalem Lotniczym. Po wojnie przez wiele lat działał m.in. w ramach Koła Stowarzyszenia Lotników Polskich w Lincoln.

W uroczystościach upamiętniających zmarłych uczestniczyli weteran spod Monte Cassino Witold Szmidt, przedstawiciele polskiej dyplomacji, Związku Karpaczyków 3 Dywizji Strzelców Karpackich, dyrektor Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Marzena Kruk, burmistrz Newark, Polonia i liczni Brytyjczycy.

Uroczystość została zorganizowana przez Living History Group „First to Fight” przy wsparciu i udziale wymienionych polskich stowarzyszeń. Na uwagę zasługuje fakt, że nagrobki zostały ufundowane z prywatnych składek członków grupy „First to Fight” (por. Adama Marcinkiewicza) i Polonii (chor. pilota Henryka Bolcewicza). Jak zaznaczyła Marzena Kruk w swoim przemówieniu, tego typu działania młodej polskiej emigracji zarobkowej zasługują na uznanie i są wyrazem patriotyzmu. Dyrektor Archiwum IPN wspomniała również o nowym projekcie IPN „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”, upamiętniającym wysiłek zbrojny Polaków podczas II wojny światowej walczących o wolną i niezależną ojczyznę.

Grupa „First to Fight” zaprezentowała się w historycznych mundurach 3 Brygady Strzelców, 1 Dywizji Pancernej, w ten sposób pożegnała por. Adama Marcinkiewicza – oficera 8 Baonu „Krwawych Koszul”, co zbieгло się z 80. rocznicą utworzenia jednostki pancernej dowodzonej

przez gen. Stanisława Maczka.

„Żołnierz polski walczy o wolność wszystkich narodów, ale umiera tylko dla Polski” (gen. Stanisław Maczek).

Tego samego dnia dyrektor Archiwum IPN Marzena Kruk wraz z Konsulem Generalnym RP w Manchesterze Michałem Mazurkiem złożyli wieńce przy pomniku Ireny Sendlerowej, polskiej działaczki społecznej, która uratowała od Holokaustu setki żydowskich dzieci, znajdującym się w parku Fountain Gardens nieopodal cmentarza w Newark. Pomnik ten został odsłonięty w czerwcu 2021 r. m.in. z funduszy Instytutu Pamięci Narodowej.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)